

Szerkesztőség irodája:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap széküldésére vo-
natkozó felszólítások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTAI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeeskerek, 1898.

XXVII. évfolyam, 57. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12
Félévre ——— 6
Negyedévre ——— 3
Egy hónapra ——— 1
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
könyvekben.

Megjelenik mindennap
vasár- és ünnepnapok kivételével.

Péntek, március 11.

Nemzetiségi politika.

Nagybeeskerek, március 11.

(—s) Ambár már nem egyszer tör-
tént hivatkozás arra, hogy míg nálunk a
nemzetiségek minden képzelt kis sérelemre
a külföldhöz appellálnak s azzal együtt
szidnak bennünket erőszakos magyarosítási
törekvéseink miatt, addig világszerte a
többi országokban a legnotoriusabb into-
lerancia uralkodik az idegen nemzetisé-
gekkel szemben, mégsem felesleges és
érdektelen kissé figyelembe venni a „Poll.
Corr“-nak és a Magyar Ujságnak ama
cikkeit, melyekben a poroszok lengyel-
ellenes politikájának legújabb klasszikus
megnyilatkozását tárgyalják. A porosz
parlament márc. 3-iki ülésén a pozeni és
keletporoszországi telepítések alapjának
100 ról 200 millióra való felemelését sza-
vazták meg, azonkívül 20 milliót kértek
a „Verein zum Schutz des Deutschthums
in den Ostmarkten“ működésének támo-
gatására, mely ép úgy mint az egész
telepítési politika, a lengyelek megsemmi-
sítésére jött létre.

Ez alkalomból a német képviselők
egymást multák felül az olyan lengyel elle-
nes nyilatkozatok hangoztatásában, melyek
ha nálunk hangzanának el a mi nemzeti-
ségek ellen, úgy valóban el sem tudjuk
képzelné, hogy miféle jajveszékéseket,
miféle vádaskodásokat eredményeznének
egy itthon nemzetiségeink részéről, mint
a külföldi sajtóban az ő árulkodásaik
alapján.

Maga a kormány képviselője Miquel
pénzügyminiszter tette a legklasszikusabb
kijelentéseket, elmondván, hogy a német
öntudatot mindenképen emelni kell s a
német politikának nem szabad ingadoznia
vagy egyszer is meghátrálnia a nemzeti-
ségekkel szemben, mert akkor nem imponálhatna a lengyeleknek, leginkább
megnyerhetik őket, ha következetes, félre-
ismerhetetlen német nemzeti politikával,
mely nem negative a lengyelek ellen, de

pozitive a németek mellett van, járnak el
velök szemben

Ez a nem negativ lengyel-ellenes po-
litika tudvalevőleg abban áll, hogy állam-
pénzen a tökremondó lengyel nemesség
birtokait összevásárolják s azt az áttele-
pített német parasztságnak adják, melynek
gazdasági boldogulását mindenképen elő-
segítik a lengyelek rovására, hogy német
iskolákkal és egyházakkal rakják tele a
teljesen katolikus és lengyel Posent,
hogy a lengyel városokban államségély-
lyel tartanak mesterembereket, orvosokat,
alkotván egy mesterséges német közép-
osztályt, hogy szavaikat idézve „a német-
ség zárt sorokban állhasson ellent a len-
gyekek önfenntartási törekvéseinek“ —
hogy társadalmilag megvetnek minden
olyan németet, a ki lengyeltől vásárol,
lengyel iparossal dolgoztat, vagy lengyel
képviselőre adja szavazatát, tartozzék az
bármely pártfolyalathoz is.

Szándékosan csupán azokat a dolgo-
kat említettük fel, melyeket ők maguk
mint pozitív a németiség érdekében való
politikát emlegettek, egy szót sem szólván
azon panaszokról, a melyekkel a lengyelek
telve vannak, nem akarván világért sem
olyan színben tűnni fel, mintha mi is
utáncoznánk a német sajtó egy részét s
illetéktelen beavatkozással itélnénk el,
vagy kárhoznánk nemzetiségi politi-
kájukat.

Ellenkezőleg mi nemcsak hogy nem
kárhoznánk a német chauvinista eljárást
Posenben, de tanulni akarunk belőle, sazt
a konzekvenciát vonjuk le a porosz kor-
mány magatartásából, hogy az erdélyi
szászok jajtatai és Németországra való
hivatkozása, valamint a németországi
sajtó egyes frakcióinak magatartása a mi
nemzetiségi politikánkkal szemben nevet
séges pártoskodás csupán, melyet észre
sem kell vennünk.

Németország csak úgy megérti, mint
mi megértjük, hogy minden államnak,
mely fennmaradni akar, rendet kell tar-
tani nemzetiségei között s a legerélyeseb-

ben kell megakadályozni minden olyan
partikularisztikus törekvéseket, melyek az
államban külön államot akarnak alkotni.

Sem a maroknyi erdélyi szász, sem a
másfélmillió jobbára analabeta oláh pa-
kular kedvéért nem fogunk soha rést tenni
engedni az egységes, erős nemzeti álla-
mon, melynek megszilárdítására mi is
„pozitive“ törekszünk.

A szerb kongresszus. Brankovics György szerb pa-
triárka március 26-ára bizalmas értekezletre meghívta a
szerb kongresszus tizenöt előkelő tagját, hogy a megkezdett
kongresszus ügyét előbbre vigye és a szerb püspökök vá-
laményét a megalkotandó egyházi szervezetről meghallgassák.

(—é—) Austriacae res. Az osztrák állami
zavar a fejlődésnek újabb stádiumába jutott,
anélkül azonban, hogy a kifejlődés, a megoldás
utja kijelölésben volna. Bár természetesen semleges
passzivitást kell tanúsítanunk és tanúsítunk is
a testvérszármazékok belviszonyai iránt, de a fennálló
közjogi viszonyról fogva s különösen éppen a
jelenlegi helyzetben kétszeres figyelemmel és
érelklődéssel viseltetünk a lajhántali fejlemé-
nyek irányában, amikor a kiegyezés megújításá-
nak közepében állunk.

Az új osztrák miniszteriumnak kétségtel-
ven megvan az az előnye, hogy egyik párt sem
táplál iránta kiméletlen érzelmeket, mert viszont
egyiknek sem birja bizalmát, holott az eddigi
kormányviszágoknak éppen az volt az oka,
hogy vagy a németeknek vagy a cseheknek
nem volt inyókra a kormány s azért azt a leg-
hevesebben támadták.

Az új osztrák kormány főfeladata termé-
szetesen a kiegyezés megújítása, a mely mind-
inkább égetően sürgős kérdéssé válik, és ennek
sikere érdekében a legújabb nyelvrendelet alap-
ján legalább is fegyverszünetet kell biztosítani.
Ezen a fegyverszüneten mulik, hogy gróf Thun
Ferenc és miniszterterátsái eredményes munkát
végezhetnek e vagy sem, s azért mindenekelőtt
ennek a garanciáit kell keresniük.

Ennek a garanciáját kell felismerni abban
a körülményben, hogy az új miniszterium szá-
mára biztosított legjelentékenyebb kisebbség

A „TORONTAI“ tárczája.

Buzavirág.

Rég elmúltak már a napsugaras, enyhe őszi
napok, amikor bágyadt — sárga színben terül
el előttünk a határ; mikor a tarlóban még ott
pitypalattyol a fűr, s amikor tengerei hántok
vidám dalától visszhangzik a mező. Ujra ott
huzódik a levegőben szálonként az ökö-
nyel, oda tolakodva az arcunkra s utánunk lo-
bogva, mint valami foszlányokra tépett fátyol.

Elmult a tél is.

A fák ágait fehérösen vonta be a szuszura;
megcsipte friss hajtásaikat a dér.

Itt-ott látni egy tenyérnyi zöldet, új élet
kandózik. Amint egyedül bolygom a tágas határt,
nem zavartja méltóságomat semmi hang. Néma,
hangtalan a természet — s én e halotti oszón-
ten rád gondolok, kis Buzavirág, aki elhervad-
tál, mint testvéreid a mezőn . . .

Emlékesem azokra a derűs őszi napokra,
amikor ketten járkáltuk ezeket a helyeket —
ketten veled: kis Buzavirág, akit én neveztelek
el így. Hiszen a szemed éppen olyan volt, mint
ez a szolid, szerény kék virág, s te magad is
ilyen egyszerű, természetes voltál.

Még most is előttem áll a csitri szőke fe-
jecskéd, hosszú, hullámos hajad, amely olyan vas-
tag fonatokat adott ki kék szalagba fonva.

S mint a vetés között félénken meghuzódó
kis virág, úgy te is — pedig ide s tova nagy
leány lehetél volaa már — úgy féltél minden
szemtől, amely megbámul s minden ajkától, amely
hizelgással akarja megrontani szeplőtelen lelked.
Kis vadone voltál te s én épen ezért szerettelek
olyan nagyon.

Mindig lestem, vártam: mikor ébred föl
benned az asszony, a mely már ott a kis leány
képében kimutatja manapság a foga fehérét
a maga határtalan hiúságával és önzésével.
Benned még mindig nem ébredezett.

Gyermek voltál, annak maradtál, akinek
többet érnek a tündér-mesék minden regénynél
s igaz történetnél, mert mindig csak egy a ref-
rainjűk: az igaz szerelem, amelynek csirája már
ott élt a lelkedben, csak még nem öltött forró,
szenvedélyes alakot.

Fajdalmasan nyílalik szívembe az utolsó
napnak az emléke, amelyen utolszor láttalak.
Mindig vidám arccal elkomorult és sirva nyuj-
tottad felém kezedet.

Ne sirj, Buzavirág — mondám — három
hónap múlva ismét látjuk egymást.

És nem láttuk soha. Elhervadtál, és én
már csak ravatalodhoz érkezhettem. Mitől, miért?
Hát mitől hervad, pusztul el a mezők virága?
Ki tudná megmondani . . . Nem éreztem akkor
semmit. Kéblem el volt fásulva egészen. Pusztá,
néma lett előttem a világ, a melynek minden
ékekességét letarolta az enyészet, a halál.

S csak néztem napokig, hetekig arcképedet,
kis Buzavirág . . .

Mások, az egész világ szemében pedig nem
történt semmi egyéb, minthogy meghalt egy
kicsi kis leány, a kit szépen megsirattak, elte-
mettek és aztán elfelejtettek.

— — És aztán be kellett látnom nekem
is, hogy fájdalomért nem roppen össze az örök
mindenség. Mert eljött a virágos, balzsamot le-
helő, minden bánatsebét behegesztő tavasz, s a
feledés örökhatású gyógyzere lassan-lassan be-
gyógyította az én fájdalmam sebet is.

Hanem azért, valahányszor künn a mezőn
bolygok s buzavirágot szedek, mindig eszembe
jutsz te, kedves kis Buzavirág s emléked ott él
a lelkemben örökkön örökké . . .

V. Szűcs Géza.

támogatása az által, hogy a német nagybirtokos elem, de viszont a cseh elem is képviselve van Bärnreither és illetőleg Kaial miniszterek által.

Azt hisszük, hogy ez az alakulás bizonyos tranzakciónak eredménye, ami szintén biztató szimptoma. Hisz az már eléggé bebizonyult, hogy az osztrák állapotok szanalása erélylyel, vagyis tüzzel, vassal nem lehetséges. Hanem csakis az remélhető, hogy a pártok, személyek és viszonyok fölismerésére és méltánylására alapított tervszerű intézés vezethet célra.

Amikor ezeket az irányelveket látjuk, az új kormány megalakulásában némileg megújult roményekkel nézünk a jövő elé, hogy tán mégis sikerül a kiegyezés kérdését odaát dűőre juttatni. Ha — sajna — nem sikerülne gróf Thunnak a létező Reichsrath mérsékelt pártjainak segítségével Ausztriát a normális állapotba visszaterelni, akkor alighanem tabula rasa-t kellend csinálni a Reichsrath-ból és a válság, amely akkor Ausztriát és általában a monarchiát fenyegetheti, éppenséggel kiszámíthatatlan. Egyetlen támasz csak az a rendületlen álláspont lesz, amelyet Magyarország elfoglal és állhatatosan fenntart.

HIREK.

Tájékoztató.

Március 13. A „kereskedő ifjak egylete“ közgyűlése.
Márc. 14. Központi hitelszövetkezet ig. ülése.
Márc. 14. Gazdasági egyesület ig. választmányi ülése.
Március 14. Közigazgatási bizottság ülése.
Március 20. A csávosi közs. hitelsz. szervező bizottságának közgy.

Március 28. Városi közgyűlés.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órától nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 6 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 6—8 óráig.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Huszár János okleveles tanítót a Hertelendyfalvai állami elemi népiskolához rendes tanítóvá kinevezte.

— **Népmagyarosítás.** Kiskoru Klein Miksa Jenő és Aladár kiskombori illetőségű ugyanottani lakosok vezetéknevüket „Molnár“ ra kért átválttatása balügyminiszteri rendelettel, megengedtetett.

— **Hofbauer László f.** A csanádi egyházmegyét gyász érte. Hofbauer László borosjenői plébános tegnap életének 54-ik és áldozásának 31-ik évében elhunyt. Közszertetnek örvendett egy hívei, mint papfarsai közt.

— **A torontálvármegyei központi hiteltintézet mint szövetkezet** folyó hó 14-én délután 5 órakor igazgatósági ülést tart a következő tanácskozási tárgyakkal: Igazgatói jelentés, mérlege az 1897-ik évről; könyvvezető választása; az alapszabályok módosítására kiküldött bizottság jelentése; időközben felmerülő újabb ügyek tárgyalása.

— **Temes megye választások előtt.** Temesvármegye hivatalos lapjában, a „D. K.“-ben olvassuk: A vármegye 11 járása közül eddig nyolc járás közönsége egyhangulag K a b d e b o Gergely alispán-helyettes jelölte az alispáni állásra. Holnap a központi járás megyebizottsági tagjai tartanak értekezletet és azok is K b d e b o mellett foglalnak állást. Így tehát a helyzet és ezzel együtt a választási kilátások összképe tisztázva van a vármegyében. Erre való tekintettel az alispán-jelöltek egyike, Joannovich Sándor rékási járási főszolgabíró, kinek tekintélyes pártja van, loyálisan kijelentette, hogy az alispáni állásra leendő kijelöléséről lemond, ennek ellenében azonban kéri, hogy Revicsky Pál központi járási főszolgabíró helyére — a ki szintén valamennyi járásban egyhangulag jelöltetett a főjegyzői állásra — központi járási főszolgabírónak megválasztassék.

— **Sornok választás.** Nagybecskerek város képviselőtestülete mai rendkívüli ülésén ismét választással foglalkozott. A közgyűlés, melyen dr. Dellimanics Lajos alispán-elnököt, a megürit sornoki állásra 52 szavazattal Marinkov J. választott meg, a ki azonnal le is tette a hivatalos esküt. Az alispánnak még jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a közgyűlés, mely ezzel befejezést nyert.

— **Szállítás.** A cs. és kir. közös hadügy minisztérium 10.500 db. bárdcsákány, 435.000 sátorkaró és 75.000 db. csat beszerzése végett pályázatot hirdet f. hó 24-ig terjedő ajánlati határidővel. Az illető hirdetmény, valamint az ajánlati minta a temesvári kereskedelmi és iparkamaránál betekinthetők.

— **A felekezeti tanárok nyugdíjintézete.** A vallás- és közoktatásügyi kormány az 1894-ik törvény értelmében a középiskolák tanárai és tanítói számára Országos nyugdíj- és gyámintézetet állított föl. Kivéve a szerzetes rendeket, melyek külön slappal rendelkeznek, az egész ország tanintézeteiből szép számmal jelentkeztek tagokul az intézetbe, mely többeket segélyben is részesített már. Az intézetnek 607 fölött tagja van, ebből 19-én élveznek nyugdíjat.

— **Erdőégés.** Aradról írják: az aradmegyei Magulicsana községi erdők harmad napja égnék. Az óriási szélvész egyre szítja a tüzet és a mentési munkálatokat lehetetlenné teszi. Tegnap délután sikerült lokalizálni annyira, hogy tovább nem terjed. A kár óriási.

— **Kék ibolyák.** Napos enyhe már az idő. Tavaszi párákat lehalva porhanyul a tikkadó föld. Csirák, rügyek bontogatják tulifium rostjait. A kék ibolya a divatos virág. Gavallér urak fölöttőin ezt lehet látni s egy-egy szép asszony, leány után andaloga lusta léptekkel, mintha csak a tavasz csábjait éreznék, oly kellemes, olyan ingerlő a selymes női fölöttőkről szállingó ibolya-illat. Mennyi szépséget, milyen érzelmeket hasonlítottak már ábrándos poéták ehhez a gyöngye kis virághoz, mely erdei, kerti bokrok aljában nyílik rejtőzködve. Vagy talán inkább azért olyan kedves, olyan becses a kis ibolya, mert a nyíló tavasznak az első virága, s hogy szép asszonyok, úde arcu leányok viselik könnyed selyem fölöttőkön, szép becskeréki asszonyok és leányok, akik után jól esik lusta léptekkel andalogni.

— **Megszűnt esőd.** Schlesinger József basahidi bej. kereskedő ellen 1897. augusztus hó 14-én megnyitott esőd, a esődörv. 166. §-a alapján megszünttetett.

— **Kurrentált szerzetes.** Megirtuk, hogy dr. Rádics Emilián g. k. szerzetest, ki eltűnt a versei kolostorból, körözik. Erre vonatkozólag azt jelentik Versecről, hogy Rádics nem tűnt el, hanem a városban tartózkodik. Rádics ellen, miután a szerb metropoliában uralkodó zűllött állapotok miatt a királyhoz és a magyar kormányhoz fordult, Brankovich patriarcha az illetékes szentszékek előtt az eljárását megindította. Miután pedig Rádicsnak sikerült valamennyi vádpontot megcáfolnia, maga a szentszéki ügyész vonta vissza a vádat. Rádics ellen különben büntenyítő pört is akartak indítani, de ez is javára dől el, a miért is Rádics rágalmaiból ellen pert indított.

— **Mulatság.** Nagyszentmiklósról írja levelezőnk: Az itteni polgári kaszinó 1898. március 24-én saját könyvtára javára táncos-egybekötött zene estélyt rendez. A zenét a m. kir. szegedi II. honvédkerületi zenekar fogja szolgáltatni. A mulatság Czenczinger szállodája nagytérmben tartatik. A zene-estély 8, a táncmulatság esti 10 órakor kezdődik. Beléptidij személyre 1 ft, családra 2 ft.

— **Itt vannak a szalonkák.** A váravárt hosszucsőrűek végre megérkeztek. Lázás érdeklődéssel várja minden vadász azon pillanatot, melyben a visszaérkezett szalonkákról az első hirt meghallja. Az első hír vétele után puskát ragadva sietnek ki a még tar erdőbe, hogy kivegyék a szalonkaes izgalmaiból és gyönyörei ből részöket. Lassan, a szürkület beálltával az énekes rigó megkezdli dallamos énekét, s midőn a ragyogó esthajnal csillag feltűnik az égen, a szerelmes szívű szalonka is felröppen a sűrű avar közül, hogy magának párt keressen. Pszt, pszt, — hangzik az esthomályban. A figyelő vadász szive megdobban e hangok hallatára, fegyverét készen tartva várja a gyanútlanul felé szálló madarat, mely halálos lövéstől találva szárnyaszegetten hull alá. Ebből az alkalomból közöljük a régi latin-német verset, mely röviden magában foglalja a szalonkaszezonok befolyását a hat vasárnap szerint.

„Remiscere
Putzet die Gewehre!
Oeuli
Da kommen sie.
Laetare,
Das ist das Wahre!
Indica
Sind auch noch da.
Palmarum,
Trallarum!
Quasi modo geniti,
Halt Jäger, jetzt brüten sie!“

— **Rómába zárandoklat** indul március 22-én Budapestről. Rendezője a hercegprimás engedélyével főtisztelendő Könyig Gusztáv pápai kamarás, budapesti krisztinavárosi s. lelkész. Utiköltség: I. osztály 180 ft, II. osztály 140 ft, III. osztály 55 ft, ebbe bele van számítva

az utazás oda és vissza és 5 napi teljes ellátás Rómában. A jegy 45 napig érvényes, tehát a zárandoklat után Olaszországban akar maradni, 45 napig maradhat. Utlevél nem szükséges. A zárandokok a pápa Ő Szentsége előtt meg fognak jelenni. Akik a zárandoklaton részt akarnak venni, levélben jelentkezzenek postafordultával Könyig Gusztáv urnál, lakik: Budapest, I. kerület krisztinavárosi plébánia, a hová az utiköltséget is be kell küldeni. Indulás március 22-én.

— **Egyiptom kereskedelme.** Az alexandriai osztr. magy. kereskedelmi kamara a f. évől kezdve füzetes havi közleményeket tesz közzé Egyiptom kereskedelmi viszonyairól. Erdelők o közlemények első füzetét a temesvári kereskedelmi és iparkamara irodájában megtekinthetik. Az előfizetési ár egy évre 25 frank aranyban.

Női szörnyeteg.

— Kiküldött tudósítónktól. —

— március 11.

(Sz.) A pszichologusok megírják az ő nagy műveiket, köteteken keresztül zengedeznek a lélek sajátságairól s mikor a valóságban elébük kerül egy lelki esemény, esődöt mond a tudományuk és nem tudnak eligazodni azok az utakon, a melyekre az élet vezette őket.

Olyan szép frázisokat lehet rólad is írni oh anyai szeretet, legnemesebb a földön minden szeretetek között! Ki tud téged felfogni és kellően megzengetni, de ki tud téged megérteni rejtelmeiddel, mélységeddel egyetemben!

Ki tudja megmondani, hogy mi vitte rá azt a boldogtalan lázár földi asszonyt végzetes tette elkövetésére. Az anyai szeretetnek melyik osztályába lehet sorozni ezt a példát? Olyan probléma ez, hogy még akkor sem lehet belátni a legrejtélyesebb szövevényeibe, a mikor adatokkal akar valaki bizonyítani.

A legnehezebb probléma, a mit a sors föladhathat az embereknek: Az asszony hűséges felesége a férjének, gondolza a házat és három apró gyermekét. Világra jön azonban a negyedik is, a ki nem az apáé, noha az ő nevével viseli. A büny gyermeke annélkül, hogy bűnös lenne az anyja. Egy lobogó vérű, brutális férfi szenvedélyétől ösztönözve bemocskolja a boldogságban élő asszony házi szentélyét. Bemocskolja a leggaládabb módon, erőszakkal. S az asszony nem mer szólani a férjének, mert attól fél, hogy az nem fogja elhinni az ő tisztaságát. Hazugságot tart a szívében mikor alatta hordja magzatát, hazug örömmel akarja az apja karjai közé tenni a csecsemőt, mikor a világra jön, — de az apában valami megmagyarázhatatlan sejtelem él s undorodva fordul el a „fattyutól“.

— Nem az én gyermekem; bebizonyítani képtelen vagyok, de mégis úgy hiszem, mert idegenkedik tőle a szívem.

S az anyának ott kell végignéznie, hogy az apa dédelgeti a másik három gyermekét, csak ezt nem veszi soha a kezébe, ehhez nincs soha egy mosolya, gyöngéd, hecözgető szava.

Érzi, hogy mindennek ő az oka, az ő lelkén fog száradni, hogy a kis János apai szeretet nélkül nő fel, s napról-napra gyarapodik szívében az elkeseredettség.

Mindez azonban nem elég. Boldogsága megrontója, ki a kezében tartja a gyöngy nőt, valóságos pressziót gyakorol rá és zaarolással folytatja első gyalázatos tettét.

Rauch Margit nem olvasta soha Bourget t, nem tudja, milyenek a századvégi erkölcsi eltévelyedések, de annyit ő is tud, hogy nagyon nehéz ez a komédia. Hiszen hazugságok szakadatlan láncolatából áll az élete, a boldogság, a jobb élet reménye nélkül; — mit kereshet ő még a földön? Hiszen azt mondja az irás, hogy létezik egy más világ is, a melyben nincs semmi szenvedés, a nyomorról nem tudnak ott s becsstelenségben sem kell senkinek szenvedni. Mért ne mehetne ő is abba a hazába?

Ez a terve nem hagyja nyugodni. Napokig jár-kél, gondolkozik; felvidul, majd elkomorul s aztán görcsös zokogással borul a gyermekeire és csókolja őket sorba vadul, önfeledten.

Mindenki látja, hogy valami rettentő tusa megy végbe a lelkében, de ki gyanakodna?

Aztán elérkezik a végső pillanat is, a mikor már nem képes hordani többé a keresztet s megírja az utolsó levelét. Elmond benne mindent a férjének, makacs legikával védi becsületét a végső percben is s meg akar halni.

Hogy mi ment végbe akkor a lelkében, azt csak az Isten tudja. Mi, gyarló földi emberek legföljebb találgatni vagyunk képesek s az eredményből következtetünk.

Egy gondolat cikázik át az agyán. Azzal tisztában van, hogy magával viszi a legkisebb gyermekét, a bűn magzatját, de hát mi lesz akkor a többiből? A mostoha úgy bánjon velük, mint az ő ura bánt a kis fiuval?

Ez a gondolat érleli meg benne a nagy eihatórást s egy óra múlva már ott hever a padlón öt élettelen holttest. Az anya szíve nem tudna a sirban nyugodni, ha árván hagyná gyermekeit, a kik után ujjal mutogatnának az utcán. Azok a gyermekek felnőnek s bizonyára hallani fogják édes anyjuk történetét. Hogyan esik az a gyermeki szívnek, ha a gyalázat fertőjében hurcolják meg azt a szent nevet, a melyet ő csak glóriával övezve tud elképzelni?

Komoly urak befogják bizonyítani, hogy Rauch Margit örült volt, de velem nem hiteti el ezt senki. Kérdezettek meg egy anyát, az megadja nektek rá a feleletet, hogy nekem van igazam. Sok az örület az anyai szeretetben, de azt épp azért kell más szempontból megítélni.

Szegény Rauch Margit csak az örök igazságnak tartozik számadással s ott bizonyára fölmentik, mert szeretett.

Saját kiküldött tudósítónk a következőkben adja híu képét a Lázárföldi nagy szenzáció tárgyát képező eseményeknek:

Kern Jakabot tegnapelőtt délután egy órakor elküldte hazuról a felesége, hogy nézzen már utána, mikor készül-e a nadrágja. Adott neki azonkívül néhány más utasítást is, úgy, hogy a férj csak két óra múlva került haza.

Megérkezésekor azonnal feltűnt neki, hogy a kapu zárva van, a mi ritkán történik meg a parasztoknál; mindazonáltal nem gyanakodott semmire sem s tudva, hogy a bérese buzát rostál a padlásán, kiabálni kezdett, hogy nyissa ki a kaput.

A legény meghallotta gazdája szavát s szolgálatára akart sietni, de megütközéssel látta, hogy a padlás ajtaja is be van zárva, még pedig kívülről. Kern ekkor átugrott a kapun s leeresztette a bérest a padlásról, majd pedig be akart a lakásába menni. Amde a konyha ajtaját is zárva találta.

Abban a hiszemben, hogy a felesége valami rokonához ment a gyermekekkel, elment, hogy fölkeresse az asszonyt. Bejárta az összes atyafiat, ismerőseit, de mindenütt azt a választ nyerte, hogy a feleségét nem látták.

Hazament tehát újra, de most már nyugtalanság fogta el, a mi fokozódott akkor, mikor észrevette, hogy a konyha ajtaja belülről van bezárva.

Megkísértett még valamit. Az istállóból, mint a német parasztságnál szokás, egy kis ajtó vezetett a második szobába. Ezen át akart bejutni a lakásába. Amde ez is be volt belülről madzaggal kötve. Most már nem gondolkozott sokat, hanem befeszítette az ajtót és belépett.

A kamarában ott látta fél esztendősi fiát a bölcsőben, de most ügyet sem vetett rá s ment a másik szobába. A küszöbön átlépve besötétített helyiségbe jutott s ráhagott valamire. Anélkül, hogy tudta volna, mi került a lába alá, rugott egyet rajta s tájékozni kezdte magát a sötétben.

A szemei csak lassan szokták meg a homályt, míg végre felszakította az ablakot, hogy tisztán lásson mindent. Rettenetes látvány tárult elébe. A földön feküdt eltorzult arccal három leánya, kik közül az egyik 6, a másik 4, a harmadik 2 éves volt. Az ajtó kilincsén pedig a felesége lógott. Eszelős gyorsasággal szakította el az asszony zsinagét; de a feleségében már nem volt élet. Sorba vette a gyermekeit, kiknek nyakán szinte megörjítő tekintettel vette észre a hurkot, de valamennyi halott volt. Berohant akkor egy eszmétől megkapatva a kamarába a bölcsős gyermekekhez, az sem tartozott többé az élők közé. Nyakán, a többi testvéréhez hasonlóan, ott volt a hurok.

Kern kirohant az udvarra és őrvjögő fáj dalmában segítségért kezdett kiabálni. A lakosság közt futótűzként terjedt el a szenzációs hír s mindenki csak a halottakat akarta látni. Megjelent a hatóság képviselőjében La fleur Péter községi jegyző és Boszler János bíró is és fölveték a tényállást. Mikor beléptek az ajtón, még át kellett az asszony holttestén lépni. Az asztalon Kerné egy levelére bukkantak, a mely megmagyarázza a négyzseres gyilkosság s az öngyilkosság indító okát. A tartalma ez:

Kedves férjem! Féléves gyermekünket, a kis Jánost nem hordoztam még karodon, mert elfojtotta benned az apai érzést egy borzasztó gyanu. Sejtetted igaz volt; Jánoska nem a te fiad. Az apja Bohn Adám, a szomszédunk, a ki egy ízben erőszakot alkalmazott rajtam. Ez az oka, hogy nem viselhetem tovább a szegényt s meghalok gyermekeimmel együtt. Beostelenségben nehéz az élet s már nagyon mardos az önvád. Sokszor hiányzott kisebb-nagyobb összeg a pénzünköl! Azt mind Bohn szarolta ki tőlem. Szerettedek s éppen azért nem akarom veszteted okozni. Mindennek csak ez a betyár az oka. Panaszd be, hadd bünhődjék ő is; te ártatlan vagy. Vagyonomat, házamat, készpénzemet mind neked hagyom s csak arra kérek, hogy egy sirba temessél négy gyermekemmel.

Szerető feleséged
Rauch Margit.

*

Az eset híre futótűzként terjedt el a faluban. A csöndes Lázárföldön nem igen szokott valami történni s néhány roszakat alaku aggasztán az ujjain el tudta számlálni tudósítónk előtt azokat a szenzációkat, melyek 40—50 év óta történtek a községben. Ezek közül a legnagyobb az, hogy 24 év előtt egy részeges mézszáros megölte a feleségét, néhány éve pedig egy vándorlólegény fölakasztotta magát a nagykosmában.

Az eset indító okáról azonban alig tudnak. Kern jóformán el sem olvasta a felesége levelét, hanem azonnal átadta a községi jegyzőnek. Az emberek valóságban ünnepeleek. Nem dolgozik senki, hanem vagy az utcán járnak, vagy a kocsmában találgatják össze-vissza a rejtélyes esetet s közben könyes szemekkel emlékeznek meg a szelid arcu Rauch Margitról, ki soha senkinek sem vétett s mégis ilyen szomorú halállal kellett meghalnia.

A praktikusabb része úgy fogja fel a dolgot, hogy milyen sok költsége lesz most Kernnek. Őt koporsó! Hiszen arra töméntelen pénz kell s ebben az inséges esztendőben honnan vegye elő az ember a költségeket.

Kern Jakabné, szül. Rauch Mária még egészen fiatal asszony volt. Talán hét esztendeje éltek házasságban s mint a szomszédok beszélnek, soha sem veszekedtek. Fordult ugyan náluk is elő holmi kisebb összetűzés, de azért családi életük boldog volt.

Bohn Adám, kit az elhunyt asszony olyan súlyos váddal illet, 40 év körüli nő s parasztagazda. Afféle falusi Don Juan, a ki még akkor sem hagyja abba szenvedélyes passzióit, mikor megönsül. Karcsu, magas alak, vakmerő tekintetű. Az eset hírére ő is a halottas házhoz futott, de Kern kikergette a szobából és szemébe vágta a halott vádját. Bohn erre médtatlankodva távozott és mint a faluban beszélnek, bejött Nagybecskerekre ügyvédet keresni.

Az első hír szerdán késő este érkezett az esetről Nagybecskerekre, a mikor Lafleur jegyző külön futárral tett jelentést a főszolgabírósnak

és a királyi ügyészségnek. Illiczky Mihály vizsgálóbíró még tegnap délelőtt kiment a helyszínére és késő estig folytatta a vizsgálatot, kihallgatva számos egyént.

A vizsgálati előnyomozás eredménye természetesen hivatalos titok, s abból még akarva sem közölhetnénk semmit, de annyi mégis kiszivárgott, hogy az ügy alighanem kriminális eljárás tárgyát fogja képezni.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése március 11.)

Budapest, március 11. (A „Torontái” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén vette tárgyalás alá az 1848 megünneplésére vonatkozó törvényjavaslatot.

Zsigárdy előadó április 11-ét ajánlja, a mely napon mindkét Ház együttes ülést tartana.

Kossuth a nemzeti ünnepekről szólva március 15-ét akarja nemzeti ünneppé deklaráltatni, mert akkor dőltek meg a kiváltságok és a gátló válaszfalak az osztályok között. Ez a nemzet újjászülésének napja, a szentesítés csak formalitás. (Tiltakozás jobbról) Az alkotmányos uralkodó tiszteli nemzete akaratát. A nemzet pedig eddig is március 15-ét ülte meg és ünnepelni fogja a jövőre is a miniszteri rendelet dacára. Kérdi, hova lettek a márciusi napok dicső vívmányai? Nyomban megadja rá maga a feleletet, hogy mind konfiskálva lettek. A javaslatot általánosságban elfogadja, de több módosítást ajánl, melyek között legelső helyen áll, hogy április 11-ike helyett ünnepeljük meg március 15-ét.

Polezner Jenő pártja nevében kijelenti, hogy a harmadik olvasásnál a javaslat ellen fognak szavazni, ha nem fogadja el a Ház Kossuth módosításait.

Apponyi Albert gróf megszavazza a javaslatot, csupán a Zsigárdy által szövegezett feliratot tartja hibásnak. Ezért azt ajánlja, hogy küldjön ki a Ház egy 15 tagu bizottságot az új felirat szövegezésére.

Eötvös Károly csatlakozik Apponyi javaslatához.

Nagy hatás mellett beszélt ezután báró Bánffy miniszterelnök, a ki erélyesen visszautasította Kossuth azon állítását, mintha a szentesítés csupán formalitás lenne. (Helyeslés jobb felől.) A szentesítés fontos cselekmény s nekünk kell egy olyan napot ünnepként elfogadnunk, mely semmi tekintetben sem idézi fel az ellentéteket. Egyébként hozzájárul Apponyi gróf indítványához, mely szerint küldjék a feliratot vissza az igazságügyi bizottsághoz újból való megszerkesztés végett. (Helyeslés).

Barabás rövid felszólalása után az ütés véget ért.

Legközelebbi ülés hétfőn.

Gróf Széchenyi Imre meghalt.

Budapest, március 11. (A „Torontái” eredeti távirata.) Gróf Széchenyi Imre főrendiházi tag, 1878-tól 1892 ig volt berlini nagykövet ma 73 éves korában meghalt.

Párbaj.

Budapest, március 11. (A „Torontái” eredeti távirata.) Ivánka Oszkár és Szalavszky Gyula főispán között ma délelőtt ment végbe a párbaj, még pedig tragikus eredménnyel, a mennyiben Ivánka első lövése összezúzta Szalavszky térdét.

A tőzsderől.

Budapest, márc. 11. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Kötöttett:
Rozs tavaszra . . . . . 9:05 — 9:06
Buza márcz.-április . . . . . 11:95 — 11:96
Tengeri május-junius . . . . . 5:36 — 5:37
Zab . . . . . 6:46 — 6:47

Hirdetések.

4046/898 szám.

256-3.2

Hirdetmény.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 50 éves uralkodásának legmagasabb emlékünnepé alkalmából egy emlékéremet szándékozik alapítani, mely emlékérem az összes állománycsoportok és rendfokozatok (rangosztályok) mindazon személyeinek adományoztatnék, kik 1848-ik évi december hó 2-ától bezárólag 1898-ik évi december hó 2-áig terjedő időben a cs. és kir. közös hadseregben, a tengerészetnél, testőrségnél, a m. kir. és cs. kir. honvédségnél vagy csendőrségnél ténylegesen szolgáltak.

Ezen emlékéremnek két osztályban való adományozása vétetett tervbe, és pedig:

bronzból, azok számára, kik 50 évnél rövidebb ideig szolgáltak,

aranyból, azok részére, kik 50 évig vagy azon túl tényleges szolgálatban állottak.

A rangosztályba nem sorolt havidíjasoknak és legénységi személyeknek ezen emlékéremre való igénye azonban — kivéve azokat, kik a hadiérem viselésére jogosítvák, valamint a hadapródokat, mely két utóbb említett csoportra nézve a szolgálati időtartam tekintetében semminemű megszorítás nem fog alkalmaztatni — kezdődik, és pedig:

azoknál, kik a korábbi hadkiegészítési törvények alapján soroztattak be, csak a 8. tényleges szolgálati évvel;

azoknál pedig, kik az 1863-ik évi december hó 5-én érvénybe lépett védtörvény óta soroztattak be, csak a törvényileg megállapított utolsó tényleges szolgálati évvel.

Ezek szerint az alapítandó emlékérem megilletné:

1. Mindazokat, kik a hadiérem birtokában vannak;
2. az összes a jelzett tényleges katonai (honvédségi, csendőrségi stb.) szolgálatban állott és jelenleg bármily viszonyban levő havidíjasokat, valamint hadapródokat és hadapródi kitüntetést viselő személyeket feltétlenül;
3. a rangosztályba nem sorolt havidíjasokat és legénységet, kik az 1868. év előtt besoroztattak a hadiérmmel nem bírnak, a 8-ik tényleges szolgálati évben, azaz a teljesített 7-ik szolgálati év után;
4. mindazokat, kik az 1868. év után soroztattak be, és pedig a hadseregnél a megkezdett 3-ik és a hadi tengerészetnél a megkezdett 4-ik, végre a honvédségnél a megkezdett 2-ik tényleges szolgálati évben; a büntetésből tovább szolgálókat pedig a meghosszabbított utolsó tényleges szolgálati évben;
5. az összes egyévi önkénteseket az egyévi tényleges szolgálat teljesítése után;
6. azon póttartalékosokat, kik a hadseregnél a megkezdett 3-ik, a honvédségnél a megkezdett 2-ik tényleges szolgálati évben valamely jogcím folytán helyeztetek a póttartalékba.

A jubileumi emlékérem a bíróság elítélteket nem illeti meg.

Felhívtnak ennek folytán mindazok, a kik N. Becskereken állandóan laknak és a fentiek szerint az emlékéremre igényt tarthatnak, hogy ezen igényüket igazoló okmányaikkal a nagybecskereki vár. főjegyzői hivatalnál folyó évi március hó 25-éig jelentkezzenek.

Nagybecskerek, 1898. március hó 10-én.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

1718. szám. kig. 1898.

253-3.3

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett horváth-neuzinai községi jegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám legkésőbb f. évi április hó 1-ig nyújtsák be, miután a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A jegyző javadalmazása 800 frt évi fizetés, szabad lakás és ahhoz tartozó belsőség és házikert szabad élvezete, jegyzői iroda világításra 15 frt, napidij átalánya a megye belterületén belüli utazásokra 35 frt, azonkívüli utazásoknál 3 frt napidij, 4 drb szarvasmarha és 4 drb sertés legeltetés joga.

Magánmunkálatokért a szabályrendeletileg megállapított díjak szedése.

Módoson, 1898. évi március hó 3-án.

Dr. Gyertyánffy Jenő,
főszolgabíró.

Basahid község előljáróságától.

1048/98

Árverési hirdetmény.

Alóírott község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Basahid község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező „Gréda“ nevű dűllőben tekvő 400 hold elsőrendű szántóföld f. évi március hó 15-én d. e. 8 órakor a helyszínen 2 holdas parcellákban nyilvános árverés útján a folyó évi gazdasági évre haszonbérbe fog adatni azonnali készpénz fizetés mellett.

Basahidon, 1898. évi március hó 6-án.

Szavics, Rimszky,
jegyző. bíró.
257-3.1

226. b. v. szám. 1898.

258-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a nbecskereki kir. járásbírósnak 1898. évi 1829. sz. végzése folytán Eisenschitz Emil dr. bécsi ügyvéd által képviselt Weny László bécsi cség felperes részére Lela Száva nagybecskereki lakos alperes ellen 76 frt 33 kr. követelés a jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán, alperestől lefoglalt és 660 frtra becsült ingóságokra a nagybecskereki kir. bíróság 2521/98. sz. végzésé-

vel a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, N. Becskereken végrehajtást szenvedőnél leendő megtartása határidőül 1898. évi március hó 14-ik napjának délelőtt 8 órája kintüzetik, a mikor a bíróság lefoglalt lovak, lószerszám, omnibus, hintó a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagy-Becskereken, 1898. évi február hó 24. napján.

Simonich Zsigmond,
kir. bir. végrehajtó.

Pancsoval főszolgabíróságtól.

1764 szám 1898.

247-3.8

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett tor.-brestováci községi segédjegyzői állásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állással 500 frt évi fizetés és 6 öl tűzifa élvezete van egybekötve.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a pancsovai járás főszolgabírósághoz folyó évi március hó 18-ig küldje be.

A választás folyó évi március hó 19-én fog Torontál-Brestovác község házánál megejteni.

Pancsován, 1898 évi március hó 2-án.

Főszolgabíró h. távol:

Halász,
szolgabíró.

Hirdetések

felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziser ellentáll az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közvényenél, csúznál, tag-szagatásnál és meghűlésknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódi utátsisa vissza.

25-28.11

RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

Egy csepp

elég a zsebkendőre, hogy a frissen szedett ibolya-illat

RAJNA-IBOLYA

Rhein-veilchen
napokon át tartson.

Kizárólagos valódi gyártmány

FERD. MÜLHENS

Glockengasse 4711. sz. KÖLN/Rh.

Kapható minden nagyobb illatszert elárusítónál.